

DATOS IDENTIFICATIVOS

Metodoloxía da investigación

Materia	Metodoloxía da investigación			
Código	O51G140V01401			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Menor Rodríguez, María José			
Profesorado	Garrido Gonzalez, M ^a Ines Menor Rodríguez, María José			
Correo-e	mariajosemenor@hotmail.com			
Web				
Descrición xeral	FASES DO PROCESO DE INVESTIGACIÓN, DESEÑO DA INVESTIGACIÓN, INVESTIGACIÓN CUANTITATIVA E CUALITATIVA, PROCURA E REVISIÓN BIBLIOGRÁFICA, RECURSOS INFORMÁTICOS EN INVESTIGACIÓN, ...			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermmería
B6	Aplicar as intervencións da enfermmería na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermmería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
B13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos cuidados de saúde.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C17	Aplicar o proceso de enfermmería para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
C45	Coñecer o Sistema Sanitario Español.

C46	Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermaría e a xestión de coidados.
C47	Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos.
C48	Coñecer a lexislación aplicable e o código Ético e Deontolóxico da enfermaría española, inspirado no código Europeo de Ética e Deontoloxía de Enfermaría.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
D6	Habilidades nas relacións interpersonais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaz de xestionar as bases de documentación científico-técnica, seleccionar e revisar documentos de interese e sintetizar a súa información.	A1	B3	C8	D1
	A2	B6	C12	D2
	A3	B8	C17	D3
	A4	B10	C24	D4
	A5	B12	C25	D5
		B13	C26	D6
		B14	C33	D7
		B16	C45	D8
			C46	D9
			C47	D10
		C48	D11	
Saber identificar as necesidades e aplicar a metodoloxía da investigación en relación con problemas reais e definir obxectivos innovadores de investigación en forma de proxectos e/ou protocolos	A1	B8	C8	D1
	A2	B10	C25	D2
	A3	B12	C26	D3
	A4	B13		D4
	A5	B16		D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11

Contidos

Tema	
Marco Conceptual da Investigación	Fundamentos de Metodoloxía da Investigación: 1. Introducción á investigación. Método científico 2. Ética e investigación 3. Os fins da investigación: hipótese e obxectivos 4. Procura bibliográfica 5. Inferencia causal 6. Rumbos, confusión, modificación de efecto
Fundamentos da Investigación cuantitativa e Cualitativa	Investigación Cuantitativa: 1. Tipos de estudos epidemiolóxicos: Estudos transversais. Estudos de cohortes. Estudos de casos e controis. Estudos experimentais 2. Poboación de estudo e mostra. Deseños de mostraxe e tamaño muestral 3. Sensibilidade e especificidade. Medidas de efecto 4. Deseño e validación de cuestionarios 5. Tipos de variables 6. Revisións sistemáticas 7. Análise de datos Investigación Cualitativa: 1. O paradigma cualitativo 2. Estrutura da investigación cualitativa 3. Análise de datos cualitativos 4. O informe de investigación

Elaboración dun Proxecto de Investigación

1. Síntese estatística
2. Programas informáticos para análise de datos
3. Comunicación científica: deseño de pósteres, presentacións orais
4. Comunicación científica: o artigo de investigación
5. Lectura crítica
6. Redacción dun protocolo de investigación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	0	28	28
Lección maxistral	35	35	70
Seminario	10	22	32
Exame de preguntas obxectivas	5	15	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Estudo de contidos teóricos e bibliografía Realización de exercicios Procura e lectura de artigos
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia
-----------	---

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminario	Avaliación continua. Obrigatoriedade de asistencia ao 90% das horas. Discusión de deseños e tipos de investigación. Participación activa e implicación. Resolución de preguntas sobre casos tratados Probas de tipo test Nota de Corte:5	40	A1 B3 C8 D1 A2 B6 C12 D2 A3 B8 C17 D3 A4 B10 C24 D4 A5 B12 C25 D5 B13 C26 D6 B14 C33 D7 B16 C45 D8 C46 D9 C47 D10 C48 D11
Exame de preguntas obxectivas	Exame final escrito tipo test con respostas múltiples e unha soa verdadeira. Será necesario obter polo menos o 60% da puntuación máxima. A resposta equivocada restará 1/3 de punto. Nota de Corte: 5	60	C8 C12 C17 C24 C25 C26 C33 C45 C46 C47 C48

Outros comentarios sobre a Avaliación

En segunda Edición, examinaranse da parte/s non superada/as, o tipo de proba será o mesmo que na primeira edición.

FIN DE CARREIRA: CRITERIO DE AVALIACIÓN: PROBA TIPO TEST DA TOTALIDADE DA MATERIA 100% NOTA DE CORTE 5

Avaliación 1ª Edición : Avaliación 2ª Edición . Avaliación Fin de Carreira:

MODALIDADE NON PRESENCIAL: No caso de alumnos que dun xeito xustifico non poidan asistir os seminarios , terán que presentar un traballo antes do exame da materia en cada edición. A nota de corte deste traballo será:5
Aqueles alumnos que non asistan ao 90% das horas dos seminarios, pasarán de xeito automático a Modalidade non Presencial

---

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Berenguer A, Fernández de Sanmamed MJ, Pons M, Pujol E, Rodríguez D, Saura S., **Escuchar, observar y comprender. Recuperando la narrativa en las Ciencias de la Salud. Aportaciones de la investigación cualitativa**, Barcelona: Institut Universitari d'Investigació en Atenció Primària Jordi Gol (IDIAP J. Gol);, Institut Universitari d'Investigació en Atenció Pr, 2014

Comité Internacional de Directores de Revistas Biomédicas (ICMJE)., **Recomendaciones para la preparación, presentación, edición y publicación de trabajos académicos en revistas médicas.**, Rev Esp Salud Pública., Rev Esp Salud Pública., 2016

Deslauriers, J-P., **Investigación Cualitativa. Guía práctica.**, Pereira: Papiro;, Papiro, 2004

Fathalla MF, Fathalla MMF., **Guía práctica de investigación en salud.**, Washington: OPS;, OPS, 2008

Bibliografía Complementaria

Lemeshow S, Hosmer DW, Klar J, Lwanga SK., **Adequacy of sample size in health studies**, Ginebra: WHO;, JOHN WILEY &amp;amp;amp;amp;amp;amp; SONS, 1990

Hartley J., **Academic writing and publishing.**, Oxon: Routledge;, Routledge, 2008

Bermejo Fraile B., **Epidemiología clínica aplicada a la toma de decisiones en medicina.**, Pamplona: Gobierno de Navarra;, Gobierno de Navarra. Departamento de Salud, 2001

Riegelman RK, Hirsch RP., **Cómo estudiar un estudio y probar una prueba: lectura crítica de la literatura médica.**, Washington: OPS;, OPS, 1992

Tormo Díaz MJ, Dal-Ré R, Pérez Albarracín G, **Ética e investigación epidemiológica: principios, aplicaciones y casos prácticos.**, Murcia: Sociedad Española de Epidemiología;, Sociedad Española de Epidemiología, 1998

Hernández Sampieri R, Fernández Collado C, Baptista Lucio P., **Metodología de la investigación.**, Metodología de la investigación., The McGraw-Hill Companies, Inc, 2010

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Traballo de Fin de Grao/O51G140V01407

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estadística/O51G140V01106

Idioma moderno: Inglés técnico/O51G140V01108

Outros comentarios

- Moi importante a participación, implicación e actitude nos seminarios
- Rógase unha permanente atención ás disposicións sobre a materia que no seu momento, figuren nos taboleiros de anuncios da Escola
- Consultar a plataforma FAITIC a través da cal se fornecerá información para o seguimento e desenvolvemento da materia

---

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Estudo de contidos teóricos e bibliografía

Realización de exercicios

Procura e lectura de artigos

* Metodoloxías docentes que se modifican

O formato de Lección maxistral será substituído por acceso ao material formativo mediante Fatic con metodoloxía virtual.

Realizaranse Foros semanais co profesor para posto en común ,con día e hora concertada previamente.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

Solicitude/ respostas de tutorías mediante aula virtual do profesor .

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non proceden modificacións de temario

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Bibliografía Básica

Berenguera A, Fernández de Sanmamed MJ, Pons M, Pujol E, Rodríguez D, Saura S., Escotar, observar e comprender. Recuperando a narrativa nas Ciencias da Saúde. Achegas da investigación cualitativa, Barcelona: Institut Universitari d'Investigació en Atenció Primària Jordi Gol (IDIAP J. Gol);, Institut Universitari d'Investigació en Atenció Pr, 2014

Comité Internacional de Directores de Revistas Biomédicas (ICMJE)., Recomendacións para a preparación, presentación, edición e publicación de traballos académicos en revistas médicas., Rev Esp Saúde Pública., Rev Esp.Saúde Pública., 2016 Deslauriers, J.-P., Investigación Cualitativa. Guía práctica., Pereira: Papiro;, Papiro, 2004

Fathalla MF, Fathalla MMF., Guía práctica de investigación en saúde., Washington: OPS;, OPS, 2008

Bibliografía Complementaria

Lemeshow S, Hosmer DW, Klar J, Lwanga SK., Adequacy of sample size in health studies, Xenebra: WHO;, JOHN WILEY & SONS, 1990

Hartley J., Academic writing and publishing., Oxon: Routledge;, Routledge, 2008

Bermejo Frade B., Epidemiología clínica aplicada á toma de decisións en medicamento., Pamplona: Gobierno de Navarra;, Gobierno de Navarra. Departamento de Saúde, 2001

Riegelman RK, Hirsch RP., Como estudar un estudo e probar unha proba: lectura crítica da literatura médica., Washington: OPS;, OPS, 1992

Tormo Díaz MJ, Dal-Ré R, Pérez Albarracín G, Ética e investigación epidemiolóxica: principios, aplicacións e casos prácticos., Murcia: Sociedade Española de Epidemiología;, Sociedade Española de Epidemiología, 1998

Hernández Sampieri R, Fernández Collado C, Baptista Lucio P., Metodoloxía da investigación., Metodoloxía da investigación., The McGraw-Hill Companies, Inc, 2010

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Seminario Avaliación continua. Obrigatoriedade de asistencia ao 90% das horas.

Discusión de deseños e tipos de investigación. Participación activa e implicación. Resolución de preguntas sobre casos tratados .Probas de tipo test

Nota de Corte: 5 (40%)

Exame de preguntas obxectivas:Exame final escrito tipo test con respostas múltiples e unha soa verdadeira. Será necesario obter polo menos o 60% da puntuación máxima. A resposta equivocada restará 1/3 de punto.

Nota de Corte:5 (60%)

* Probas que se modifican

Avaliación continua con obrigatoriedade de asistencia presencial ao 90% das horas.

* Novas probas

1. Test de 50 preguntas con única resposta vía plataforma moodle con tempo limitado. Cada resposta mal contestada restará 0.25 puntos. Respostas en branco non modifican a puntuación.

2. Realización de dous Casos prácticos con catros preguntas cada un ,vía plataforma apartado exercicio de Fatic, con tempo limitado . Cada resposta mal contestada restará 1.25 puntos. Respostas en branco non modifican a puntuación.

Para aprobar será necesario obter, polo menos un 5 en cada unha das probas.,

